

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Ivonou Šubrtovou ve věci

žalobkyně: **D. K.**
zastoupena Organizací pro pomoc uprchlíkům, z s.
se sídlem Kovářská 939/4, 190 00 Praha

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky**
Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 3. 2020, č. j. OAM-862/ZA-ZA11-ZA04-2019, ve věci mezinárodní ochrany,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

- 1. Shora označeným rozhodnutím žalovaného nebyla žalobkyni udělena mezinárodní ochrana dle ust. § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů („zákon o azylu“).

II. Obsah žaloby

- 2. Uvedené rozhodnutí napadla žalobkyně v celém rozsahu včas podanou žalobou a domáhá

se jeho přezkoumání a zrušení. Uvedla, že žalovaný v předchozím řízení porušil ustanovení § 2 odst. 1 a 4, § 3, § 50 odst. 2, 3 a 4, § 52 a § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále také jen „správní řád“) a dále porušil ustanovení § 12, § 14 a § 14a zákona o azylu. Žalobkyně má za to, že žalovaný nedostatečně zjistil skutkový stav, jeho rozhodnutí je nepřezkoumatelné a nezákonné. Uvedla, že pochází z Ruska, z Dagestánu, kde jí hrozí nebezpečí ze strany soukromých osob. Ke svému azylovému příběhu uvedla, že v roce 2017 došlo ke dvěma únosům její sestry ze strany muže, který o ni jevil zájem. Jedná se o vlivného a bohatého člověka. Její otec tyto únosy nahlásil policii, ta však zůstala nečinná. Dále uvedla, že unesen byl i její otec, neznámí muži ho 10 dní drželi ve sklepě, vyhrožovali mu a surově ho bili. Po propuštění musel vyhledat lékařskou pomoc. Vyhrožování pokračovalo i po jeho propuštění. Žalobkyně se obává, že by ji mohly potkat stejné problémy jako sestru a že by jí sestřin únosce dělal problémy kvůli rodinné příslušnosti. Dále uvedla, že nemůže využít vnitřního přesídlení, orgány Dagestánu jí nejsou schopny pomoci. Policie nefunguje efektivně, o čemž svědčí i osobní zkušenost s nahlášením únosů. Tamní společnost se řídí více klanovými zákony než právem. Možnost vnitřního přesídlení není možná, neboť i při přechodném pobytu rodiny v K. tam otec zahlédl rodinného příslušníka únosce její sestry. Jinde v Rusku by měla problém najít si práci a bydlení z důvodu nevraživého postoje společnosti vůči lidem z Kavkazu.

3. Žalobkyně proto má pro případ návratu důvodný strach z pronásledování dle § 12 písm. b) zákona o azylu pro své pohlaví a pro příslušnost k sociální skupině „žen ohrožených únosem“ v podobě tzv. „bride kidnapp“ (únos nevěsty) a rovněž pro příslušnost k rodině takto ohrožené ženy. Jedná se o pronásledování ze strany soukromých osob, kterému státní moc není schopna zabránit a rovněž pro příslušnost k rodině takto ohrožené ženy. V souvislosti s tím se obává i vzniku vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu.
4. Žalobkyně ozřejmila, že únos nevěsty je tradičním zvykem, který je praktikován i na severním Kavkazu, tedy i v Dagestánu. To potvrzuje i aktuální zpráva USDOS – Country Report on Human Rights Practices 2019 – Russia z 11. 3. 2020. Namítla, že pokud existuje přiměřená pravděpodobnost, že určitá žena v zemi původu je ohrožena touto praktikou, jedná se o azylový důvod ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu kvůli pronásledování z důvodu pohlaví, příp. příslušnosti k sociální skupině, přičemž sociální skupinou ve smyslu zákona o azylu je i rodina, neboť v souvislosti s nebezpečím únosu nevěsty jsou ohroženi i její rodinní příslušníci. Dle jejího názoru je naplněna i intenzita vážné újmy ve formě nelidského a ponižujícího zacházení dle § 14a odst. 2 zákona o azylu.
5. Žalobkyně shrnula, že žalovaný vyhodnotil nevěrohodnost její výpovědi kvůli: 1) rozporu její výpovědi s předloženými doklady v žádosti o udělení víza. K tomu uvedla, že celá věc ohledně vyřizování víz byla činěna s vidinou vycestování ze země za účelem podání si žádosti o mezinárodní ochranu, přičemž víza vyřizoval jí, jejímu otci a sestře prostředník. Nevěděla, jaké dokumenty prostředník k žádosti o vízum doložil. Uvedla, že ve firmě Ilbirs nikdy nepracovala, do K. se se svým otcem a sestrou přestěhovala až v roce 2018. Víza jim byla předána, až když seděli v autobuse při cestě ze země původu. Doložení falešných dokladů jí nelze přičítat k tíži. V tomto směru a ve vztahu k posuzování nevěrohodnosti tvrzení žadatelů o mezinárodní ochranu odkázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 8. 2019, č. j. 9 Azs 39/2019-66. Dále

namítla, že pokud žalovaný shledal v její výpovědi a jiných podkladech pro vydání rozhodnutí rozporů, měl se je nejprve pokusit ve spolupráci s ní vyjasnit a dále je porovnat i se zprávami o zemi původu, což neučinil. Odkázala v tomto směru na rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 12. 11. 2019, č. j. 30 Azs 37/2018. Dále vysvětlila některé nesrovnalosti mezi svou výpovědí a výpovědí svého otce (pokud jde o rozdílné jméno únosce a sdělení ohledně hospitalizace otce – v tomto směru uvedla, že v Dagestánu je možné, aby hospitalizovaný pacient chodil na noc domů, čehož otec využil a přes noc se o něj žalobkyně starala). Namítla i závažné pochybení žalovaného procesního charakteru, spočívající v nezařazení podkladů pro vydání rozhodnutí ve věci jejího otce do jejího spisového materiálu, přestože z nich žalovaný při rozhodování v její věci zjevně vycházel. Neměla tak možnost se s nimi seznámit a vyjádřit se k nim, což považuje za hrubé porušení svých práv v řízení před správním orgánem, způsobující nezákonnost a nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí. Žalovaný nedostál své povinnosti na řádné zjištění skutkového stavu věci; 2) možnosti vnitřního přesídlení. Žalobkyně nesouhlasí s učiněným závěrem žalovaného, že jí nehrozilo žádné nebezpečí, když přechodně žila v K. a že tedy má v případě návratu do země původu možnost využít vnitřního přesídlení. K uvedenému namítá, že únosce může její rodinu vypátrat, dále existuje riziko obecné nevraživosti společnosti vůči přistěhovalcům ze severního Kavkazu, které vyplývá i z dostupných zpráv o zemi původu a zahrnuje diskriminaci na trhu s bydlením, zaměstnáním, podezříváním z podpory terorismu, problémy s registrací pobytu apod. Žalovaný tímto směrem nevedl žádné dokazování, jeho závěr o možnosti vnitřního přesídlení nemá oporu ve spise a je tedy nepřezkoumatelný. Její otec navíc v K. zaslechl a poté zahlédl příbuzné únosce; 3) možnosti vnitřní ochrany od státních orgánů, o což se žalobkyně nepokusila. V této souvislosti žalobkyně uvedla, že žalovaný zcela nedostatečně využil zprávu EASO týkající se možnosti vnitřní ochrany, kterou sám zařadil do spisu. Z této zprávy přitom vyplývá opačný závěr, než který učinil žalovaný, a to, že policie v Rusku je neefektivní, zkorumpovaná a prakticky neexistuje možnost kontroly její činnosti a možnost dovolat se nápravy nečinnosti nezákonného jednání příslušníků policie. Dále odkázala na judikaturu Nejvyššího správního soudu týkající se možnosti vnitřní ochrany a namítla, že žalovaný se zabýval pouze formální možností vnitřního přesídlení a nikoli možností faktickou.

6. Závěrem navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému zpět k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

7. Žalovaný uvedl, že žaloba je až na nepatrné obměny totožná s žalobou ve věci otce žalobkyně (zdejší soudem vedeno pod sp. zn. 32 Az 7/2020) a sestry žalobkyně (zdejší soudem vedeno pod sp. zn. 32 Az 6/2020), proto obdobně jako v jejich případech žalobkyně popírá oprávněnost i této žaloby. Odkázal na obsah správního spisu, zejména na vlastní výpovědi žalobkyně a na odůvodnění napadeného rozhodnutí, na jehož správnosti setrval. Odmítl nařčení stran nedostatečně zjištěného skutkového stavu věci. K nevěrohodnosti výpovědi a azylového příběhu žalobkyně odkázal na stranu 5 odst. 3 napadeného rozhodnutí.
8. Nad rámec uvedeného žalovaný upozornil na nesrovnalosti ohledně identifikace osob, které měl otec žalobkyně zaslechnout v K. hovořit „jejich“ jazykem. Ačkoli otec žalobkyně nikterak tyto lidi nekonkretizoval, v jeho žalobě se hovoří o „příbuzných

únosce“, v žalobě její sestry se hovoří o „kamarádech“ i „příbuzných“ únosce. Žalobkyně vypovídala o „známých“ únosce a v (této) žalobě hovoří o „rodinném příslušníkovi a „příbuzných“ únosce. Žalovaný namítá, že všechny tři žaloby, zjevně vyhotoveny jedním člověkem, nejsou schopny držet se jedné verze příběhu, což potvrzuje názor žalovaného o účelovosti a nevěrohodnosti azylových příběhů žalobkyně, jejího otce a její sestry.

9. Navrhl, aby soud žalobu v plném rozsahu zamítl.

IV. Replika žalobkyně

10. Žalobkyně setrvala na obsahu podané žaloby. Odmítla, že by krom již vysvětlených rozporů mezi žádostí o vízum a její výpovědí měly existovat pochybnosti. K posuzování věrohodnosti odkázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 8. 2019, č. j. 9 Azs 39/2019-66. K důkazu navrhla výslech své osoby.
11. Žalobkyně zopakovala, že za důvod pro nemožnost vnitřního přesídlení uvedla i faktory jakými jsou nesnášenlivost a diskriminace vůči lidem z Kavkazu, problémy s nalezením zaměstnání z důvodu této etnicity apod. Odkázala v tomto směru na některé zdroje (viz např. zpráva Freedom House 2019 – Russia). Žalovaný však přesto, že tyto skutečnosti ve správním řízení uváděla, neprovedl tímto směrem žádné dokazování. Nezjistil tak dostatečně skutkový stav věci a zatížil své rozhodnutí nepřezkoumatelností.

V. Jednání soudu

12. Krajský soud věc projednal při jednání za přítomnosti tlumočnice jazyka ruského.
13. Žalobkyně k dotazu soudu kde v K. pracovala, uvedla, že pracovala v obchodě, třídila ovoce a zeleninu. Jednalo se o neoficiální práci, mzdu dostávala. Na otázku, zda pracovala ve firmě Ilbris s. r. o. v K. odpověděla záporně. Uvedla, že k vízum potřebovali dokumenty o zaměstnání, ve skutečnosti v uvedené firmě nepracovala (ani otec se sestrou).
14. Zástupci účastníků odkázali na písemná podání ve věci a setrvali na svých závěrečných návrzích tam uvedených.

VI. Skutkové a právní závěry krajského soudu

15. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu žalobních námitek v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

A. Skutkový stav věci

16. V přezkumném řízení soud vycházel z obsahu předloženého správního spisu, z něhož vyplývá, že dne 26. 9. 2019 žalobkyně podala žádost o udělení mezinárodní ochrany v ČR, dne 1. 10. 2019 poskytla údaje ke své žádosti a byl s ní proveden pohovor.
17. Žalobkyně uvedla, že je kumycké národnosti, vyznává islám. Ve vlasti nikdy nebyla politicky aktivní. Je svobodná a bezdětná. Naposledy pobývala ve městě K. společně se svým otcem a sestrou (asi jeden rok). Předtím žili v Dagestánu ve městě C. (jednalo se o rodinný dům, který před odjezdem prodali). Z vlasti společně s otcem a sestrou vycestovala dne 28. 11. 2018 autobusem do Prahy. Měli zakoupený zájezd do Prahy a Drážďan. V Německu zůstali a všichni tam požádali o azyl.

18. K důvodům žádosti o mezinárodní ochranu uvedla, že v Dagestánu se stává, že někdo může být pronásledován vlivným člověkem a policie mu nedokáže pomoci. Něco takového se stalo její sestře. Vyhrožovali i jejich otci a žalobkyně byla do těchto událostí rovněž vtažena. Její vlastní potíže spočívaly v tom, že když poprvé unášeli její sestru, uhodili ji a ona ztratila vědomí. Nic jiného se jí nestalo. Sestrin únosce vyhrožoval jejich otci, proto se obává, že by se mohlo něco stát i jí. K únosu došlo dne 22. 2. 2017 na ulici naproti jejich domu. Zastavilo auto, vystoupili nějakí mladí muži a chtěli sestru strčit do auta, čemuž se žalobkyně pokoušela zabránit. Uhodili jí, ztratila vědomí, a když se probírala, byla doma. Únosce osobně nezná. Jeden člověk jménem I. se chtěl s její sestrou oženit (jeho příjmení ani nic bližšího o něm neví), jedná se o vlivného člověka. Otec ale zjistil, že jde o špatného člověka. Dotyčný vyhrožoval opětovným únosem její sestry s tím, že zabije toho, kdo mu v tom bude bránit. Podruhé byla její sestra unesena dne 15. 3. 2017. U toho již žalobkyně nebyla. Od sestry ví, že pro ni otec přijel, ale nechťeli ji vrátit, otci bylo vyhrožováno. Po prvním únosu šel otec na policii, ale bylo mu řečeno, že žádné stíhání nebude vedeno. Po druhém únosu šel opět na policii, bylo zahájeno trestní stíhání a bylo mu řečeno, že bude předvolán k výslechu. Dne 10. 5. 2017 pro otce přijeli policisté. Otec se vrátil asi za týden, měl podlitiny a byl nachlazený. Po jeho návratu se rozhodli prodat dům a odjeli do B.
19. Po prodeji domu odjeli do M. (asi na konci května 2017) a asi po měsíci a půl odjeli do K. Tam pracovali, nešlo o stálé zaměstnání, ale o tzv. stáže, byli ale zapsaní jako zaměstnanci. Nebylo to nijak růžové, bylo jim naznačováno, že jako Dagestánci mají jet domů. K dotazu na firmu Ilbris uvedla, že v ní pracovala v roce 2018 jako administrátor v obchodě. Pracovala tam i její sestra a otec. Do práce nechodili pravidelně. Jednou jim otec zakázal chodit ven a začal vyřizovat víza. Řekl jim, že zahlédl nějakého známého sestřina únosce. Proto dne 28. 11. 2018 odjeli. O tom, že jede do České republiky (dále také jen „ČR“) se dozvěděla až při cestě. Pokud by se vrátili zpět, únosce byl mohl únos sestry zopakovat. Nemají se kam vrátit, neboť dům prodali, současně uvedla, že kdyby měli peníze, mohou se vrátit kamkoliv. O návratu neuvažuje, v ČR je vše lepší než u nich, lepší vzdělání, větší možnosti, u nich se za vše musí platit.
20. Při posouzení předmětné žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalovaný konkrétně vycházel z výpovědi žalobkyně a dále z informací, které shromáždil v průběhu správního řízení ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv v Ruské federaci. Konkrétně vycházel z Informace OAMP, Ruská federace, Systém registrace k pobytu z 12. 7. 2019; Informace OAMP, Ruská federace, Bezpečnostní a politická situace v zemi, srpen 2019; Informace Mezinárodní organizace pro migraci (IOM), 2018, Údaje o zemi, Ruská federace; Informace Evropského azylového podpůrného úřadu (EASO), březen 2017, Ruská federace, Státní aktéři ochrany, kap. 2.1. Ministerstvo vnitra (MVD) a policie; Informace Freedom House – Svoboda ve světě 2019 - Rusko, únor 2019; Výroční zprávy Human Rights Watch 2019 – Ruská federace, ze dne 17. 1. 2019. Seznámil se i s obsahem žádosti žalobkyně o vydání víza, podané dne 15. 11. 2018. Uvedené informace a dokumenty jsou součástí spisového materiálu.
21. V souladu s ustanovením § 36 odst. 3 správního řádu byla dne 14. 1. 2020 dána žalobkyni možnost se s výše uvedenými informacemi seznámit, vyjádřit se k nim, navrhnout další podklady rozhodnutí či vyjádřit námitky proti zdrojům informací a způsobu jejich získání. Této možnosti žalobkyně využila, seznámení odmítla, doplnění podkladů nenavrhla a neuvedla ani žádné další skutečnosti rozhodné k posouzení její žádosti.

B. Právní úprava a právní závěry

22. Krajský soud konstatuje, že smyslem soudního přezkumu není podrobně opakovat již jednou vyřčené, a proto soud může v případech shody mezi názorem soudu a odůvodněním žalobou napadeného rozhodnutí na toto odůvodnění odkazovat (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005-130, publikovaný pod č. 1350/2007 Sb. NSS, nebo rozsudek stejného soudu ze dne 29. 5. 2013, č. j. 2 Afs 37/2012-47).
23. Krajský soud se z povahy věci musel nejdříve zabývat vznesenou námitkou nepřezkoumatelnosti rozhodnutí, neboť shledal-li by ji důvodnou, již tato skutečnost sama o sobě by bránila věcnému přezkumu napadeného rozhodnutí. Zrušení rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je vyhrazeno nejzávažnějším vadám rozhodnutí, kdy pro absenci důvodů či pro nesrozumitelnost nelze rozhodnutí vůbec meritorně přezkoumat. Nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů musí být vykládána ve svém skutečném smyslu, tj. jako nemožnost přezkoumat určité rozhodnutí pro nemožnost zjistit v něm jeho obsah nebo důvody, pro které bylo vydáno (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2008, č. j. 7 Afs 212/2006 - 76, publikované pod č. 1566/2008 Sb. NSS). Soud neshledal, že by žalobou napadené rozhodnutí trpělo takovými vadami, pro něž by je nebylo možné vůbec přezkoumat. Žalovaný vylíčil konkrétní skutkové okolnosti věci a uvedl úvahy, jimiž se řídil při posouzení jednotlivých forem mezinárodní ochrany a vyslovil své závěry, k nimž na základě svých úvah dospěl. Přezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí ostatně svědčí i skutečnost, že žalobkyně obsáhle polemizuje s jeho odůvodněním i závěry. Jelikož námitka nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí nebyla důvodná, soud přistoupil k přezkumu merita věci.
24. Z ustanovení § 28 odst. 1 zákona o azylu vyplývá, že mezinárodní ochranu lze udělit ve formě azylu nebo doplňkové ochrany; shledá-li ministerstvo při svém rozhodování, že jsou naplněny důvody pro udělení azylu podle § 12, 13 nebo 14 zákona o azylu, udělí azyl přednostně. Pokud správní orgán dospěje k závěru, že nebyly naplněny důvody pro udělení azylu jako vyšší formy mezinárodní ochrany, v souladu se zákonem posoudí, zda-li cizinec nesplňuje důvody k udělení doplňkové ochrany.
25. Podle § 12 zákona o azylu v platném znění se cizinci udělí azyl, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.
26. Podle § 2 odst. 4 zákona o azylu se „pronásledováním rozumí závažné porušení lidských práv, jakož i *opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání anebo jednání, která ve svém souběhu dosahují intenzity pronásledování, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna původci pronásledování.*“ Původcem pronásledování nebo vážné újmy se podle ustanovení § 2 odst. 6 zákona o azylu rozumí „*státní orgán, strana nebo organizace ovládající stát nebo podstatnou část území státu, jehož je cizinec státním občanem (...) nebo soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát (...) nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu.*“ Podle ustanovení § 2 odst. 7 stejného

zákona „pronásledováním nebo vážnou újmu není, pokud se obava cizince z pronásledování nebo vážné újmy vztahuje pouze na část území státu, jehož státní občanství má (...) a může-li cizinec bezpečně a oprávněně odcestovat do jiné části státu, do ní vstoupit a v ní se usadit, a pokud s přihlédnutím k situaci v této části státu a k jeho osobní situaci v této části státu a) nemá odůvodněný strach z pronásledování ani nejsou dány důvodné obavy, že by mu zde hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy, nebo b) má přístup k účinné ochraně před pronásledováním nebo vážnou újmu.“

27. Z obsahu žaloby je zřejmé, že žalobkyně ve vztahu k neudělení azylu dle § 12 písm. a) zákona o azylu žádné konkrétní žalobní námitky neuplatnila. Krajský soud proto pouze v obecné rovině konstatuje, že žalobkyně výslovně uvedla, že nemá žádné politické přesvědčení, nebyla členkou žádné politické strany ani zastánkyní určitých politických názorů. Důvody svého odchodu z Ruské federace s touto problematikou rovněž nespojovala, aplikace ustanovení § 12 písm. a) zákona o azylu proto na žalobkyni nedopadá.
28. Krajský soud rovněž neshledal, že by žalobkyně mohla mít důvodnou obavu z pronásledování pro některý z důvodů uvedených v § 12 písm. b) zákona o azylu, jejichž výčet je taxativní a nelze je rozšiřovat o důvody další. Za jediný důvod odjezdu z vlasti a žádosti o mezinárodní ochranu uvedla obavu o své bezpečí, spojenou se dvěma únosy její sestry v únoru a březnu 2017, ke kterým mělo dojít v místě jejího trvalého pobytu ve městě C. v Dagestánu z důvodu, že únosce si její sestru vyhlédl jako svou budoucí ženu. Samotná žalobkyně žádné vlastní potíže v zemi svého původu neměla. Vlast opustila společně se svou sestrou a otcem až dne 28. 11. 2018, tedy za více než jeden a půl rok po tvrzených únosech její sestry. Krajský soud ve shodě se žalovaným konstatuje, že jednání, kterému byla sestra žalobkyně krátkodobě vystavena, nelze kvalifikovat jako pronásledování ve smyslu výše uvedené definice zákona o azylu. Původcem tvrzeného pronásledování je soukromá osoba, údajně místní vlivná osoba, která měla v úmyslu uzavřít sňatek se sestrou žalobkyně. Sama žalobkyně žádnému takovému jednání vystavena nebyla.
29. Žalobkyně se v žalobě dovolává pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu pro příslušnost k sociální skupině „žen ohrožených únosem“ a pro příslušnost k rodině takto ohrožené ženy. Krajský soud uvádí, že podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 5. 2004, č. j. 5 Azs 63/2004-60, platí, že „*Určitá sociální skupina ve smyslu § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, je skupina osob, která se vyznačuje objektivně společnou charakteristikou nebo kterou společnost alespoň takto vnímá. Tato charakteristika má často povahu vrozeného, nezměnitelného rysu nebo je jinak zásadní pro lidskou identitu, svědomí nebo výkon lidských práv dotýčných osob; riziko pronásledování však do této charakteristiky nepatří. I pouhá příslušnost k určité sociální skupině může být postačujícím důvodem pro udělení azylu; rozhodující je ovšem existence odůvodněného strachu z pronásledování, směřujícího vůči žadateli o azyl jako příslušníku určité sociální skupiny, jež podnikají úřady země, případně jež vychází od některých složek obyvatelstva, které nerespektují normy stanovené v zákonech dotýčné země, a úřady vědomě takové jednání tolerují, případně odmítají či jsou neschopné zajistit účinnou ochranu.*“ Aby bylo možné hovořit o azylově relevantním pronásledování, musí být dle judikatury Nejvyššího správního soudu splněny i další podmínky, a to příčinná souvislost mezi pronásledováním a příslušností k určité sociální skupině, dlouhodobost a intenzita potíží, nemožnost využití vnitrostátní ochrany či vnitřního přesídlení, nedostupnost či selhání ochrany v zemi původu.

V posuzovaném případě, jak bude uvedeno i níže, absentuje dlouhodobost a intenzita potíží sestry žalobkyně spojená se dvěma únosy, s tím, že žalobkyně „unesena“ nebyla, stejně jako nemožnost využití vnitrostátní ochrany a vnitřního přesídlení. Z výpovědí žalobkyně je zřejmé, že se rodina několikrát přestěhovala, naposledy do K. a do odjezdu z vlasti již žádné potíže neměli. Za azylově relevantní nebezpečí a důvod žádosti o mezinárodní ochranu nelze označit ani nekonkrétní tvrzení, že její otec zahlédl na ulici v K. „nějakého známého“ sestřina únosce. Je tak zřejmé, že důvody odjezdu žalobkyně (její sestry i jejího otce) z vlasti byly jiné, než jak se je snaží přestříhat ve své azylové žádosti.

30. Žalovanému nelze vytýkat, jak to činí žalobkyně, že důvody jí tvrzené žádosti o mezinárodní ochranu porovnal s údaji a skutečnostmi, které žalobkyně uvedla do žádosti o vydání českého schengenského víza a rovněž s údaji, které o stejné události (únosy její sestry, zadržení otce na policii, přestěhování rodiny na další místa) vypovídali její otec a sestra. Uvedeným porovnáním žalovaný dostatečně přesvědčivě odůvodnil své pochybnosti o věrohodnosti výpovědi žalobkyně stran skutečných důvodů odchodu z vlasti a podání žádosti o mezinárodní ochranu.
31. Pokud žalobkyně poprvé až v žalobě ohledně své práce v K. vysvětluje, že tam nikdy nepracovala a že dokumenty doložené k žádosti o vízum byly zřejmě falešné, je soud nucen konstatovat, že takové vysvětlení až v žalobě, kdy se žalobkyně již seznámila s důvody negativního rozhodnutí žalovaného, je opožděné a snižuje věrohodnost tvrzení žalobkyně ve správním řízení. Mezi podklady pro vydání rozhodnutí je i předmětná žádost žalobkyně o české vízum s přílohami, s nimiž byla žalobkyně konfrontována již v rámci pohovoru (a následně se s nimi mohla seznámit na závěr správního řízení), přičemž neuvedla, že by se jednalo o falešné doklady zajištěné prostředníkem. V potvrzení o zaměstnání (přílohy k žádosti o vízum) se uvádí, že žalobkyně od 15. 5. 2017 pracovala ve firmě Ilbirs s. r. o. v K. Na konkrétní dotaz žalovaného, zda uvedenou firmu žalobkyně zná a zda v ní pracovala, odpověděla kladně s tím, že tam pracovala i její sestra a otec, i když údajně nepravdivě. Žalovaný ve správním řízení skutečnost o zaměstnání žalobkyně ověřoval prostřednictvím pracovníků české ambasády, kteří učinili ohledně zaměstnání žalobkyně (její sestry a otce) telefonický dotaz se zástupci uvedené firmy. Existující pracovní poměr všech byl následně potvrzen i mailem firmy Ilbirs s. r. o. (viz správní spis, č.l. 25). Žalobní tvrzení, stejně tak výpověď žalobkyně v řízení před soudem, že v uvedené firmě nikdo z nich nepracoval, soud považuje za klamavé a účelové. Krajský soud považuje za vysoce nepravděpodobné, že zaměstnancům české ambasády by byly ze strany firmy Ilbirs s. r. o. poskytnuty nepravdivé údaje a neshledává ani žádný rozumný důvod k tomu, proč by tak uvedená firma činila. Právě potvrzení existence pracovního poměru dle názoru soudu vyvrací tvrzení žalobkyně, že údaje o jejich zaměstnání jsou falešná a zajištěná prostředníkem jen pro účely získání víza.
32. Krajský soud tak souhlasí s učiněným závěrem žalovaného, že všechny výše uvedené skutečnosti ve svém souhrnu snižují věrohodnost výpovědi žalobkyně ohledně skutečných důvodů opuštění vlasti. Nelze proto souhlasit s žalobní námitkou, že žalovaný „dává přednost víře v nepravé dokumenty“ a z toho vyvozuje celkovou nevěrohodnost žalobkyně.
33. Krajský soud připomíná, že v ustálené judikatuře Nejvyššího správního soudu (např. v rozsudku ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 37/2003), je uvedeno, že azyl je institutem zcela výjimečným, který neslouží jako náhrada institutů zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu

cizinců na území ČR. Stejně tak nepředstavuje univerzální nástroj pro poskytnutí ochrany před bezprávím, třeba i surovým, hrubým a těžce postihujícím jednotlivce nebo i celé skupiny obyvatel, přičemž důvody pro poskytnutí azylu jsou zákonem přesně vymezeny, jsou poměrně úzké a nepokrývají celou škálu porušení lidských práv tak, jak jsou v různých listinách a chartách tato práva uznávána (srov. rozsudek Vrchního soudu v Praze č. j. 6A 709/2001 ze dne 30. 4. 2002). Rovněž platí, že *„Institut azylu není a nikdy nebyl nástrojem k řešení nepříznivé osobní či ekonomické situace žadatele. Právo na azyl založené na mezinárodních úmluvách totiž v sobě nezahrnuje právo této osoby vybrat si zemi, kde se pokusí začít nový život odpovídající jeho představám, jelikož slouží výhradně k poskytnutí nezbytné ochrany cizím státem, je-li žadatel (popřípadě též jeho rodinný příslušník) ve vlastní zemi vystaven pronásledování ze zákonem vyjmenovaných důvodů, popřípadě existují-li jiné, zcela výjimečné okolnosti, za kterých by bylo nehumánní azyl neudělit“* (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2005, č. j. 4 Azs 34/2005-60).

34. Žalobkyně uvedla, že její otec se v případě obou únosů neúspěšně obrátil na policii, sám pak měl být policií asi na týden zadržen a zbit (uvedené je předmětem posouzení ve věci otce žalobkyně, sp. zn. 32 Az 7/2020). K žalobní námitce nemožnosti vnitrostátní ochrany krajský soud uvádí, že informace o zemi původu shromážděné žalovaným nesvědčí o tom, že by policie v zemi původu žalobkyně byla nefunkční či že by se ohrožená osoba nemohla domoci účinné ochrany od státních orgánů. I přes určité nedostatky v činnosti policejních orgánů, které žalovaný nijak nezastírá (viz strana 7 napadeného rozhodnutí), je možné dospět k závěru, že žalobkyně by mohla svoji případnou ochranu řešit za pomoci k tomu kompetentních ruských státních orgánů, jak vyplývá z Informace Evropského azylového podpůrného úřadu (EASO), Ruská federace – Státní aktéři ochrany, kapitoly 2.1. Ministerstvo vnitra a policie, z března 2017, v níž se uvádí, že ruské bezpečnostní složky mají nastavený systém, který má vést k potírání možných nelegálních postupů jednotlivých policistů, a že existují mechanismy vnitřního a vnějšího dohledu nad výkonem policejních činností. Z uvedené informace dále vyplývá, že oběti policejního zneužívání (aktivními i nečinnými způsoby) mohou podat stížnost k Vyšetřovací komisi nebo Kanceláři státního zástupce. Nejvyšší správní soud se opakovaně vyjádřil k problematice pronásledování ze strany soukromé osoby, viz například rozsudky: ze dne 10. 3. 2004, č. j. 3 Azs 22/2004 – 48, či ze dne 27. 8. 2003, č. j. 4 Azs 5/2003 – 51 a ze dne 18. 12. 2003, č. j. 6 Azs 45/2003 – 49, v nichž se podává, že *„skutečnost, že žadatel o azyl má v zemi původu obavy před vyhrožováním ze strany soukromé osoby, není bez dalšího důvodem pro udělení azylu podle ustanovení § 12 zákona č. 325/1999, o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., tím spíše v situaci, kdy politický systém v zemi původu žalobce dává občanům možnost domáhat se ochrany svých práv u státních orgánů, a tyto skutečnosti v řízení o udělení azylu nebyly vyvráceny.“* Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 12. 2005, č. j. 6 Azs 479/2004, platí: *„Aby bylo možné shledat absenci ochrany ze strany státu, musel by stěžovatel vyčerpat všechny reálně dostupné prostředky ochrany.“* V rozsudku ze dne 11. 3. 2004, č. j. 6 Azs 8/2003 – 43 Nejvyšší správní soud uvedl: *„Neučinil-li stěžovatel žádné kroky k využití všech prostředků, které právní řád v zemi jeho původu k ochraně práv a svobod poskytuje, nelze učinit závěr, že mu taková ochrana nebyla poskytnuta, případně že by mu sice byla poskytnuta, ale neúčinně.“* Žalobkyně sama žádné azylově relevantní potíže neměla, její otec se v případě tvrzené nečinnosti místní policie na žádné další orgány rovněž neobrátil, resp. žalobkyně v tomto směru neposkytla jakékoliv bližší informace.

35. Žalobkyně problémy spojené s únosy své sestry lokalizovala na území města C. Po

přestěhování (naposledy do K.) žádné potíže neměli. Možnost vnitřního přesídlení v rámci Ruské federace potvrzuje také judikatura Nejvyššího správního soudu (srovnej např. rozsudek ze dne 3. 5. 2006, č. j. 3 Azs 41/2006 - 74). Rovněž pouhé nekonkrétní tvrzení, že otec žalobkyně zahlédl na ulici v K. „známé“ sestřina únosce (či „příbuzné“, jak uvádí v žalobě), nepředstavuje azylově relevantní obavu z pronásledování pro některý z důvodů dle § 12 písm. b) zákona o azylu.

36. Důvodnou soud neshledal ani námitku žalobkyně stran tvrzení, že měla problém najít si práci a bydlení z důvodu nevraživého postoje společnosti vůči lidem z Kavkazu. Z výše uvedeného je zřejmé, že žalobkyně v K. pracovala. Neuváděla žádné skutečnosti svědčící o tom, že konkrétně ona by byla na trhu práce z důvodu svého původu odmítnuta či jinak diskriminována. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 16. 11. 2005, č. j. 4 Azs 34/2005 - 60, uvedl, že *„Institut azylu není nástrojem k řešení nepříznivé osobní či ekonomické situace žadatele. Právo na azyl založené na mezinárodních úmluvách totiž v sobě nezahrnuje právo osoby vybrat si zemi, kde se pokusí začít nový život odpovídající jejím představám, jelikož slouží výhradně k poskytnutí nezbytné ochrany cizím státem, je-li žadatel (popřípadě též jeho rodinný příslušník) ve vlastní zemi vystaven pronásledování ze zákonem vyjmenovaných důvodů, popřípadě existují-li jiné, zcela výjimečné okolnosti, za kterých by bylo „nehumánní“ azyl neudělit.“*
37. S učiněnými závěry žalovaného, že žalobkyně nesplňuje podmínky pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu, se soud plně ztotožňuje.
38. Ve vztahu k neudělení azylu dle § 13 (azyl za účelem sloučení rodiny) žalobkyně v žalobě žádné námitky neuplatnila.
39. Krajský soud konstatuje, že se souhlasí i se závěrem žalovaného, který neshledal v případě žalobkyně žádné mimořádné důvody, jež by mohly vést k udělení humanitárního azylu. Podle ustanovení § 14 zákona o azylu, jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu. Institut humanitárního azylu, na který nemá žadatel o mezinárodní ochranu právní nárok, směřuje na situace, které nelze podřadit pod případy předpokládané v ustanoveních § 12 a § 13 zákona o azylu, avšak v nichž by přesto bylo nehumánní azyl žadateli neposkytnout. Zákon dává správnímu orgánu možnost udělení humanitárního azylu osobám, v jejichž případě je nutné zohlednit důvody v době přijetí právní úpravy výslovně nepředpokládané. Půjde zejména o případy osob zvláště těžce postižených nebo osob pocházejících z oblasti postižené významnou humanitární katastrofou či osob postižených z jiných obdobně závažných důvodů (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55). Žalobkyně, ač ustanovení § 14 zákona o azylu je uvedeno ve výčtu ustanovení, která měl žalovaný při svém rozhodování porušit, v žalobě žádné konkrétní námitky či důvody pro udělení humanitárního azylu neuvedla.
40. Vzhledem k tomu, že nebyly naplněny důvody pro udělení azylu jako vyšší formy mezinárodní ochrany, žalovaný v odůvodnění napadených rozhodnutí současně posuzoval, zda žalobkyně nesplňuje důvody k udělení doplňkové ochrany, jak je mu uloženo ustanovením § 28 zákona o azylu.
41. Dle § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je

státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště. Dle § 14a odst. 2 téhož zákona se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života civilisty nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

42. V § 14b odst. 1 zákona o azylu je upravena doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny. Proti citovanému ustanovení žalobkyně a) žádné konkrétní žalobní námitky neuplatnila.
43. Krajský soud uvádí, že smyslem a účelem doplňkové ochrany je poskytnout subsidiární ochranu a možnost legálního pobytu na území České republiky těm žadatelům o mezinárodní ochranu, kterým nebyl udělen azyl, ale u nichž by bylo z důvodů taxativně uvedených v § 14a zákona o azylu neúnosné nebo jinak nežádoucí požadovat jejich vycestování. V odůvodnění této části rozhodnutí žalovaný vycházel jak z informací od žalobkyně, tak z informací získaných v průběhu správního řízení, které soud považuje za dostatečně transparentní, objektivní a aktuální v době vydání žalobou napadeného rozhodnutí a vypořádal se s nimi při posuzování skutečnosti, zda žalobkyni hrozí pro případ návratu vážná újma ve smyslu § 14a odst. 2 zákona o azylu. Dospěl k závěru, že tomu tak není, přičemž se z pohledu doplňkové ochrany opětovně zabýval tvrzenými důvody pro udělení mezinárodní ochrany.
44. Krajský soud ve shodě se žalovaným konstatuje, že žalobkyně neuvedla a ani soud nenalezl žádné skutečnosti, na základě kterých by žalobkyni mohla v případě návratu do vlasti hrozit vážná újma formou uložení nebo vykonání trestu smrti. Žalovaný se řádně vypořádal i s neexistencí hrozby v podobě mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání s odkazem na výklad těchto pojmů (ve smyslu čl. 3 Evropské úmluvy o lidských právech) Evropským soudem pro lidská práva. Žalovaný připustil (na podkladě zpráv Výročních zpráv organizací Human Rights Watch a Freedom House z roku 2019), že v Ruské federaci sice není ideální situace v oblasti ochrany lidských práv, z toho však nelze vyvodit obecný závěr, že všichni obyvatelé v Ruské federaci jsou státními orgány pronásledováni ve smyslu zákona o azylu.
45. Z individuálního příběhu žalobkyně vyplývá, že v zemi svého původu neměla žádné potíže se státními orgány, bez problémů si vyřídila vízum a rovněž bez potíží vlast opustila. Potíže, nikoli její vlastní s výše uvedenou soukromou osobou, byly lokalizovány pouze na místo jejího bydliště (přičemž žalovaným i soudem byla výpověď žalobkyně stran skutečných důvodů odjezdu z vlasti vyhodnocena jako nevěrohodná), sama žádným potížím ve vlasti nečelila. Jak je již uvedeno výše, žalobkyně by mohla své případné potíže řešit prostřednictvím k tomu kompetentních státních orgánů (tj. i podat stížnost na jednání příslušníků policie), jak vyplývá z Informace EASO, Ruská federace – Státní aktéři ochrany, kapitoly 2. 1. Ministerstvo vnitra a policie, z března 2017. Ze zprávy IOM – Ruská federace 2018 nevyplývá, že by neúspěšní žadatelé o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti byli nějakým způsobem perzekuováni, diskriminováni či znevýhodňováni ze strany státních orgánů. V průběhu správního řízení nebylo rovněž

prokázáno, že by žalobkyni v případě návratu do vlasti hrozilo vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu. Není známo, že by se Ruská federace aktuálně nacházela v mezinárodním nebo vnitřním ozbrojeném konfliktu, a nevyplývá to ani z informací o zemi, které žalovaný shromáždil ve správním řízení. Žalobkyni tudíž nehrozí vážná újma podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Vycestování žalobkyně není ani v rozporu s mezinárodními závazky České republiky ve smyslu § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu, žaloba v tomto směru neuvádí žádné konkrétní skutečnosti.

46. Krajský soud na základě výše uvedeného uzavírá, že neshledal žádné vady správního řízení, které předcházelo vydání napadeného rozhodnutí, dle jeho názoru bylo rozhodnutí vydáno na základě náležitě zjištěného stavu věci (§ 3 správního řádu), žalovaný rovněž řádně odůvodnil, proč žalobkyni nelze udělit některou z forem mezinárodní ochrany (§ 68 odst. 3 správního řádu), pochybení soud neshledal ani v případě opatření podkladů pro vydání rozhodnutí a jejich hodnocení (§ 50 odst. 3, 4 a § 52 správního řádu). Žalobou napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem, proto soud žalobu jako nedůvodnou zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).

VII. Náklady řízení

47. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaný, který měl ve věci plný úspěch, by měl právo na náhradu nákladů řízení před soudem proti žalobkyni, která ve věci úspěch neměla. Žalovanému správnímu orgánu však nevznikly nad rámec jeho úřední činnosti žádné náklady řízení, a žalovaný ani náhradu nákladů řízení nepožadoval.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.)

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 30. června 2021

JUDr. Ivona Šubrtová v. r.
samosoudkyně